

Gdańsk, dnia 26 lutego 2024r.

dr hab. Łukasz Balwicki
prof. uczelni
Zakład Zdrowia Publicznego i Medycyny Społecznej
Wydział Nauk o Zdrowiu
Gdański Uniwersytet Medyczny

RECENZJA

**osiągnięć naukowych i aktywności naukowej Pani dr Irminy Marii Michałek
sporządzona w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego
w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie nauki medyczne**

Stosownie do dyspozycji z art. 221 pkt 8 ustawy z dnia 20 lipca 2018r. – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tj.: Dz. U. z 2023 r. poz. 742 z późn. zm.) przedstawiam ocenę osiągnięć naukowych i aktywności naukowej Pani dr Irminy Marii Michałek.

Dr **Irmina Marii Michałek** zdobyła tytuł lekarza w 2016 na Warszawskim Uniwersytecie Medycznym a rok później ukończyła studia podyplomowe z zakresu metodologii badań klinicznych. Pracę doktorską w dziedzinie epidemiologii obroniła z wyróżnieniem na Uniwersytecie w Tampere w Finlandii w 2019. Jej tytuł to : Occupational exposures and risk of kidney and renal pelvis cancer in the Nordic countries (pol. Czynniki narażenia zawodowego a ryzyko raka nerki i raka miedniczki nerkowej w krajach nordyckich). Praca powstała pod opieką prof. Eero Pukkala, a promotorem pomocniczym była prof. Tarja Kinnunen.

Habilitantka po studiach część stażu podyplomowego odbyła z Hochgebirgsklinik w Davos w Szwajcarii. Kontynuowała edukację na studiach doktoranckich, podczas których brała udział w stażu naukowym w Katedrze Epidemiologii Harvard T.H. Chan School of Public Health w Bostonie. W 2020 roku, miała okazję pracować w Szwajcarii jako Chargée de recherche w Laboratorium Badań Położniczych w Szpitalu Uniwersyteckim w Lozannie. Od roku 2020 pracuje w Narodowym Instytucie Onkologii im. Marii Skłodowskiej-Curie Państwowym Instytucie Badawczym w Warszawie. Aktualnie pełni funkcję Kierownika Polskiego Rejestru Onko-Hematologicznego przy Krajowym Rejestrze Nowotworów.

Dr Michałek wzięła udział w szeregu szkoleń i kursów związanych z nadzorem nad zdrowiem publicznych, ewaluacją etyczną badań, czy funkcjonowaniem rejestrów nowotworowych.

Osiągnięcie naukowe będące podstawą wszczęcia procedury o nadanie stopnia doktora habilitowanego, o którym mowa w art. 219 ust. 1 pkt. 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tj.: Dz. U. z 2023 r. poz. 742 z późn. zm.)

Przedmiotem osiągnięcia naukowego określonego w art. 219 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 20 lipca 2018r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (tj.: Dz. U. z 2023 r. poz. 742 z późn. zm.) jest monotematyczny cykl czterech oryginalnych prac zatytułowany: „Ryzyko samobójstwa po zdiagnozowaniu nowotworu złośliwego – identyfikacja grup ryzyka i najlepszego czasu na interwencję: seria kompleksowych epidemiologicznych badań populacyjnych.”.

Prace zostały opublikowane w latach 2020-2022 we wpływowych pismach międzynarodowych (IF od 3,106 do 4,616). Łączny IF tych publikacji wynosi 16,097 (punktacja MEiN – 420 pkt.). We wszystkich 4 pracach habilitantka jest pierwszym autorem, odpowiadając zarówno za koncepcję przeprowadzenia badań ich interpretację oraz opracowanie pierwszej i ostatecznej wersji publikacji. Wskazany cykl spełnia kryterium formalne zgodnie z art. 219 prawa o szkolnictwie wyższym i nauce.

Przedstawiony cykl pierwszoautorskich prac prezentuje wyniki badań, które były rezultatem realizacji projektu Polish Suicidality in Cancer Patients (PoISCa), na którego realizację autorka pozyskała częściowe finansowanie w drodze konkursowej z Polskiej Ligi Walki z Rakiem (Konkurs Onkogranty – Grant nr. 4/2022) .

Seria podjętych w projekcie badań epidemiologicznych wykorzystuje dane z Krajowego Rejestru Nowotworów i obejmowało 1,4 miliona osób zdiagnozowanych z nowotworem złośliwym w okresie od 2009 do 2019 roku. Należy uznać, że jest to bardzo logicznie zaplanowana praca, która kompleksowo przedstawia problematykę samobójstw u osób z rozpoznaną chorobą nowotworową.

Publikacja 1 zatytułowana "Suicide after a diagnosis of cancer: Follow-up of 1.4 million individuals, 2009-2019" została opublikowana w czasopiśmie Cancers wydawnictwa MDPI i stanowi główne osiągnięcie projektu badawczego Polish Suicidality in Cancer Patients (PoISCa). W badaniu uwzględniono wszystkich pacjentów włączonych do projektu PoISCa, tj. 1,4 miliona pacjentów zdiagnozowanych w Polsce z nowotworem złośliwym przynajmniej raz w latach 2009-2019. Obszerna praca prezentuje pokaźną liczbą zestawień tabelarycznych i analiz obrazujących wartość wskaźnika Standardized Mortality Ratio (SMR) dla samobójstw względem różnych rozpoznań nowotworowych, zmiennych demograficznych (wiek i płeć), czasu od rozpoznania. Na podstawie wyników habilitantka wnioskuje, że pacjenci

onkologiczni w Polsce charakteryzują się istotnie zwiększonym ryzykiem popełnienia samobójstwa w porównaniu z ogólną populacją, mają najwyższe ryzyko samobójstwa w okresie pierwszych sześciu miesięcy po diagnozie oraz, że największe ryzyko samobójstwa po diagnozie nowotworu (niezależnie od czasu, który upłynął od jego rozpoznania) istnieje w przypadku nowotworów przełyku, szyjki macicy oraz nowotworów głowy i szyi.

Uzyskane wyniki należy uznać za ogromnie doniosłe dla nauki i możliwości podejmowania działań profilaktycznych.

Publikacja 2 zatytułowana " Suicide risk among adolescents and young adults after cancer diagnosis: analysis of 34 cancer groups from 2009 to 2019" miała na celu zidentyfikowanie grup o szczególnie zwiększonym ryzyku samobójstwa po rozpoznaniu nowotworu złośliwego wśród pacjentów w wieku adolescencji i młodych dorosłych (AYA), tj w wieku od 15 do 39 lat. Została opublikowana w czasopiśmie Journal of Cancer Survivorship wydawnictwa Springer. Praca prezentuje zbliżone do pracy 1 analizy – zawężone do grupy AYA. Na podstawie przeprowadzonych obliczeń habilitantka wnioskuje, że (1) ryzyko samobójstwa po diagnozie nowotworu u pacjentów AYA było 2.39-krotnie wyższe niż w przypadku ogólnej populacji AYA, (2) ryzyko to było wyższe u kobiet niż u mężczyzn, (3) ze względu na lokalizację nowotworu, istotnie wyższe ryzyko samobójstwa stwierdzono u mężczyzn z rakiem jądra.

Szczególnie drugi wynik wydaje się bardzo interesujący w świetle statyk dla populacji ogólnej co powinno być przedmiotem dalszych, pogłębionych analiz – co autorka celnie wychwytuje i komentuje.

Publikacja 3, zatytułowana " Risk of suicide in patients with cancer aged 75 years or more - Follow-up of over 400 000 individuals" skupia się na populacji pacjentów, u których rozpoznano nowotwór złośliwy w wieku 75 lat lub później. Badanie opublikowano w czasopiśmie Maturitas wydawnictwa Elsevier.

Pozyskane z Centralnego Rejestru Nowotworów dane umożliwiły habilitantce tym razem poddać analizie najstarszą grupę osób, u których postawiono rozpoznanie nowotworu. Autorka podaje najważniejsze wyniki:

- Ogólny wskaźnik SMR w tej grupie wiekowej wynosił 1.64 (95% CI 1.43-1.87).
- Analizując wyniki pod kątem płci, stwierdzono istotnie wyższe ryzyko samobójstwa tylko u mężczyzn
- Wśród mężczyzn istotnie zwiększone ryzyko samobójstwa obserwowano po rozpoznaniu chłoniaka oraz nowotworów płuc, nerki, jelita grubego, układu moczowego i prostaty
- Najwyższe ryzyko samobójstwa u mężczyzn obserwowano w ciągu 6 miesięcy od diagnozy

Publikacja 4, zatytułowana " Socioeconomic factors and suicide risk in Polish cancer patients – a population-based cohort study exploring associations and implications" została opublikowana w czasopiśmie Epidemiologia nowotworów / Cancer epidemiology

wydawnictwa Via Medica. Autorka analizuje w niej potencjalne korelacje między wybranymi zmiennymi socjoekonomicznymi w populacji ogólnej a ryzykiem zgonu z powodu samobójstwa wśród pacjentów z rozpoznaniem onkologicznym. Jakkolwiek zakładam możliwość takiej estymacji – z użyciem zaawansowanych metod statystycznych – nie znalazłem wystarczającego uzasadnienia dla ich zastosowania w przedmiotowych analizach. Nadto, wymaga podkreślenia, że analizy mogą być obarczone błędem, gdyż dane o zmiennych socjoekonomicznych nie były zbierane bezpośrednio od pacjentów a jedynie uzyskane z danych dla populacji ogólnej. Nie znalazłem opisu tego znaczącego ograniczenia w pracy. Dopiero w autoreferacie habilitantka odniosła się powyższego.

Wnioski w powyższych pracach wnioski należy uznać za ważne w świetle problemów zdrowia publicznego w Polsce. Mogą one stanowić istotne wytyczne dla decydentów i organizatorów systemu zdrowotnego w Polsce, w szczególności, w opiece onkologicznej oraz prewencji samobójstw.

Podsumowując moją opinię o całym cyklu należy wskazać, że wszystkie prace cechuje rygorystyczny metodologiczny, przejrzystość wyводу, kompleksowe spojrzenie, bogate i szerokie dyskusje, dojrzałość spojrzenia na wyniki, zdolność do dostrzegania (w większości) ograniczeń badań.

Cykl habilitacyjny dr Irminy Michałek, należy uznać go jako znaczący wkład w rozwój dyscypliny naukowej jaką są nauki o zdrowiu i zdrowie publiczne. Potwierdza to wykazanie się przez Habilitantkę istotną aktywnością naukową.

Pozostałe osiągnięcia naukowo-badawcze

Pozostałe zagadnienia podjęte przez Habilitantkę w swoich dociekaniach naukowych koncentrują się wokół epidemiologii nowotworów. Ma również w swoim dorobku publikacje dot. kontroli wyrobów tytoniowych, aktywności fizycznej u kobiet w ciąży i opieki okołoporodowej. Autorka pomagała w wielu badaniach międzynarodowych projektów i jest wymieniona w dodatkach wielu prac o znacznym wskaźniku wpływu (m.in. w kilku pracach opublikowanych w Lancet). Warte podkreślenia są kompetencje przy wykonywaniu przeglądów systematycznych, w tym pierwsze autorstwo w tego typu pracach.

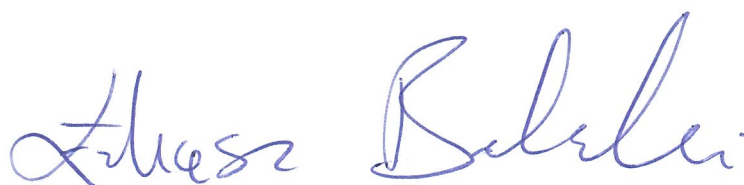
Odnosząc się do całego dorobku habilitantki należy wskazać jej wysokie wskaźniki bibliometryczne. Jej cały dorobek stanowi 39 artykułów naukowych, sumaryczny IF 116,8 oraz indeks cytowań Hirsha – 24, zaś cytowania sięgają liczby 16 317 (bez autocytowań). Od uzyskania stopnia doktora opublikowała 24 prace o sumarycznym IF 68.1.

Osiągnięcia dydaktyczne, organizacyjne oraz popularyzujące naukę

Podkreślenia wymaga aktywność międzynarodowa habilitantki. Podejmowała ona aktywność naukową w Szwajcarii, USA, Finlandii. Otrzymywała liczne stypendia wyjazdowe, które umożliwiały jej krótsze i dłuższe pobyty, w tym udział w wielu międzynarodowych konferencjach. Prowadziła zajęcia i kursy dla studentów oraz pracowników biur rejestracji nowotworów. Była również członkiem kilku zespołów realizujących międzynarodowe projekty naukowe, w tym z funduszy europejskich. Była ekspertem oceniającym wnioski grantowe, członkiem paneli eksperckich, redaktorem i recenzentem w czasopismach oraz członkiem wielu towarzystw naukowych. Za swoją aktywność naukową otrzymywała nagrody. Działalność popularyzatorska nauki stoi na wysokim poziomie.

Konkluzje – ocena końcowa

Osiągnięcie Habilitantki, jakim jest przedstawiony cykl powiązanych tematycznie artykułów naukowych opublikowanych w czasopismach naukowych, zdecydowanie można uznać za znaczny wkład autora w rozwój uprawianej przez niego dyscypliny oraz stwierdzić, że kandydatka wykazuje się istotną aktywnością naukową. Po dokonaniu szczegółowej analizy dorobku habilitantki dr Irminy Michałek dokonany w różnych aspektach tj. naukowo-badawczym, dydaktyczno-organizacyjnym, a także w zakresie popularyzacji nauki oraz współpracy międzynarodowej, zdecydowanie pozytywnie oceniam przedmiotowy dorobek, jako spełniający kryteria merytoryczne i formalne w postępowaniu o nadanie stopnia doktora habilitowanego. Tym samym rekomenduję nadanie dr Irminie Michałek stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk medycznych i nauk o zdrowiu, w dyscyplinie nauk medycznych. Nadto uważam, że osiągnięcie naukowe Habilitantki z uwagi na doniosłość badań i wniosków, precyzję wyводу naukowego i skuteczność publikacyjną, zasługuje na wyróżnienie.

A handwritten signature in blue ink, reading "Andrzej Bielecki". The signature is written in a cursive, flowing style.